

INFORMACJE I OBJAŚNIENIA DO BILANSU**Środki trwałe i wartości niematerialne i prawne**

Zmiany w ciągu roku obrotowego wartości środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych oraz finansowego majątku trwałego:

- Środki trwałe: wartość na dzień 01-01-2019, zwiększenia i zmniejszenia wartości oraz bilans zamknięcia na dzień 31-12-2019.

Nazwa	BO	Zwiększenia	Zmniejszenia	BZ
Grunty - grupa 0	228 127,40			228 127,40
Bydymki - grupa 1	7 330 961,67	26 003,28		7 356 964,95
Budowle - grupa 2	3 137 960,54			3 137 960,54
Maszyny i urządzenia techniczne - grupa 4	696 920,43		13 730,39	683 190,04
Maszyny i urządzenia specjalne - grupa 5	22 618,80			22 618,80
Urządzenia techniczne - grupa 6	124 223,84			124 223,84
Środki transportu - grupa 7	17 552,39			17 552,39
Pozostałe środki trwałe - grupa 8	1 294 804,39	32 257,14		1 327 061,53
SUMA	12 853 169,46	58 260,42	13 730,39	12 897 699,49

- Umorzenia wartości środków trwałych

Nazwa	BO	Zwiększenia	Zmniejszenia	Wartość umorzenia rocznego	BZ
Grunty - grupa 0					
Bydymki - grupa 1	3 551 862,19			123 655,54	3 675 517,73
Budowle - grupa 2	2 197 629,06			202 160,39	2 399 789,45
Maszyny i urządzenia techniczne - grupa 4	696 920,42		13 730,39	0,01	683 190,04
Maszyny i urządzenia specjalne - grupa 5	22 618,80				22 618,80
Urządzenia techniczne - grupa 6	114 010,72			3 172,02	117 182,74
Środki transportu - grupa 7	8 825,72			6 160,00	14 985,72
Pozostałe środki trwałe - grupa 8	1 252 310,98			13 812,66	1 266 123,64
SUMA	7 844 177,89	0,00	13 730,39	348 960,62	8 179 408,12

- Wartości niematerialne i prawne: wartość na dzień 01-01-2019, zwiększenia i zmniejszenia wartości oraz bilans zamknięcia

Nazwa	BO	Zwiększenia	Zmniejszenia	BZ
Wartości niematerialne i prawne	109 917,98			109 917,98

- Umorzenia wartości niematerialnych i prawnych

Nazwa	BO	Zwiększenia	Zmniejszenia	Wartość umorzenia rocznego	BZ
Wartości niematerialne i prawne	109 917,98				109 917,98

W 2019r. nie dokonano odpisów aktualizujących wartość aktywów trwałych.

W 2019r. Spółka nie poniosła kosztów zakończonych prac rozwojowych.

DAR S.A. użytkuje na podstawie długoterminowej umowy dzierżawy (podpisanej z Przedsiębiorstwem Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Sp. z o.o. w Działdowie) grunt, na których prowadzone jest targowisko miejskie. Grunt ten został przez Spółkę wyposażony w infrastrukturę niezbędną do prowadzenia działalności handlowej przez najemców. Odpisy amortyzacyjne z tytułu zużycia środka trwałego dokonywane są w każdym miesiącu, a wartość niezamortyzowana środka trwałego na dzień 31-12-2019r. to kwota 738 171,09 zł.

Inwestycje długoterminowe i krótkoterminowe

Wartość udzielonych pożyczek			
	Wartość brutto	Odpis aktualizacyjny	Wartość netto
Inwestycje krótkoterminowe	12 457 715,26	253 229,24	12 204 486,02
Inwestycje długoterminowe	56 181 061,46	102 395,40	56 078 666,06
SUMA	68 638 776,72	355 624,64	68 283 152,08

Wartość inwestycji obejmuje:

- udzielone przez DAR S.A. pożyczki (podział na długoterminowe i krótkoterminowe dokonany został na podstawie przypadających terminów spłaty – do krótkoterminowych zaliczone zostały spłaty, które według harmonogramów powinny wpłynąć do końca 2020r.),
- udziały w Warmińsko-Mazurskim Funduszu Poręczeń Kredytowych Sp. z o.o. (łączna wartość udziałów to 3 220 000,00 zł co stanowi 46,8% łącznych udziałów, ilość głosów na Zgromadzeniu Wspólników to 60,75%),
- środki pieniężne w kasie i na rachunku bankowym.

W okresie sprawozdawczym DAR S.A. nie zawierała transakcji z podmiotem powiązanym spełniających kryterium istotności. W 2019r. DAR S.A. przeprowadziła z Warmińsko-Mazurskim Funduszem Poręczeń Kredytowych Sp. z o.o. rozliczenie za usługi świadczone w łącznej wysokości 39 565,89 zł brutto.

Działdowska Agencja Rozwoju S.A. udzielając pożyczek stara się o prawne ich zabezpieczenie. Zgodnie z instrukcją wewnętrzną „Instrukcja stosowania zabezpieczeń do pożyczek i poręczeń” z dnia 24.07.2017r. stosuje się zabezpieczenia przewidziane w kodeksie cywilnym i prawie wekslowym oraz zwyczaje przyjęte w obrocie krajowym i zagranicznym. Ewidencja zabezpieczeń prowadzona jest pozabilansowo w funduszu pożyczkowym. W samym 2019r. udzielono 142 pożyczki (według daty podpisania umowy) na łączną kwotę 27 642 366,27 zł. Spółka w roku 2019, podobnie jak w roku poprzednim dokonała aktualizacji wartości pożyczek, których spłata w terminie jest zagrożona. Pozycja inwestycje krótkoterminowe została pomniejszona o aktualizację wartości należności mającą charakter celowy, zaś inwestycje długoterminowe zostały pomniejszone o aktualizację wartości należności mającą charakter ogólny (kryterium wzięte pod uwagę to m.in. wartość udzielonych ze środków własnych pożyczek). Analizując udzielone poręczenia stwierdzamy, że na dzień 31.12.2019r. liczba aktywnych poręczeń wyniosła łącznie 14 923 278 zł. W 2019 roku udzielono 196 poręczeń na kwotę 14 475 337 zł.

Środki pieniężne w kasie i na rachunku bankowym

Środki pieniężne w kasie i na rachunku bankowym				
	Kasa	Rachunek bankowy	Lokaty	Razem
BO	10 442,23	17 635 936,27	19 876 438,15	37 522 816,65
BZ	5 702,25	13 390 838,94	18 476 135,95	31 872 677,14

Z powyższego zestawienia wynika, że wartość dostępnych środków pieniężnych DAR S.A. w porównaniu do 2018r. uległa znacznej zmianie, która wynika z wzrostu ilości udzielonych pożyczek. Ta zmiana wynika z rozpoczętej w 2018r. i kontynuowanej w 2019r. realizacji następujących umów pożyczkowych:

1. Pożyczka Inwestycyjna z Premią I - W styczniu 2018 roku w skutek ogłoszonych wyników postępowania przetargowego nr DZZK/118/DIF/2017 część III, Działdowska Agencja Rozwoju S.A. działająca w ramach Konsorcjum pozyskała łącznie 30 000 000 zł na inwestycje w województwie warmińsko-mazurskim w ramach projektu pn. „Wsparcie rozwoju i konkurencyjności przedsiębiorstw przez instrumenty Finansowe”,

Poddziałanie 1.5.3 Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw (IF) w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014 –2020. W roku 2018 wpłynęło łącznie 22 500 000 zł. W roku 2019 wpłynęło 15 000 000 zł.

2. Pożyczki na Rozwój Turystyki - W grudniu 2018 roku w skutek ogłoszonych wyników postępowania przetargowego nr DZZK/122/DIF/2018, Działdowska Agencja Rozwoju S.A. pozyskała łącznie 10 000 000 zł na inwestycje w województwie warmińsko-mazurskim w ramach projektu Przedsiębiorcza Polska Wschodnia - Turystyka finansowanego ze środków Ministra Inwestycji i Rozwoju w ramach realizacji Strategii Inwestycyjnej Przedsiębiorcza Polska Wschodnia - Turystyka. W roku 2018 wpłynęło łącznie 2 500 000 zł. W roku 2019 wpłynęło łącznie 2 500 000 zł.
3. Pożyczka Inwestycyjna z Premią II - W styczniu 2019 roku Działdowska Agencja Rozwoju S.A. działająca w ramach Konsorcjum pozyskała łącznie 13 000 000 zł na inwestycje w województwie warmińsko-mazurskim w ramach projektu pn. „Wsparcie rozwoju i konkurencyjności przedsiębiorstw przez instrumenty Finansowe”, Poddziałanie 1.5.3 Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw (IF) w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014 –2020. W roku 2019 wpłynęło 6 500 000 zł.

Na dzień 31 grudnia 2019r. na wyodrębnionych kontach bankowych VAT zgromadzona było łącznie kwota: 5,23 zł.

Należności krótkoterminowe

Struktura należności krótkoterminowych w dniach			
	Należności krótkoterminowe	Odpis aktualizacyjny	Wartość według bilansu
do 30 dni	195 924,70		195 924,70
od 31 do 60 dni	298 246,23		298 246,23
od 61 do 180 dni	164 638,30		164 638,30
powyżej roku			0,00
SUMA	658 809,23		658 809,23

Na łączną wartość należności składają się głównie należności z tytułu realizacji umów pożyczkowych za IV kwartał 2019r. na łączną wartość: 262 454,50 zł, refundacji kosztów administrowania projektami za IV kwartał 2019r.: RPO WiM I i II fundusz pożyczkowy i poręczeniowy na łączną kwotę 158 291,98 zł oraz projektów PO RPW na kwotę 97 970,94 zł, należności z tyt. dostawy i sprzedaży usług w wysokości 53 010,92 zł oraz pozostałe należności w wysokości 87 080,89 zł – wartość ta obejmuje należności od pracowników z tyt. zaciągniętych pożyczek z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych oraz należności z tytułu wpłaconych kaucji w wysokości 3 902 zł i wpłaconego wadium 4 800 zł.

Krótkoterminowe rozliczenie międzyokresowe

Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	
BO	9 728,25
BZ	17 116,04

W pozycji **krótkoterminowe rozliczenie międzyokresowe** na dzień bilansowy zostały wykazane koszty prenumeraty, koszty dostępu do modułów programu księgowego oraz ubezpieczenia majątkowe.

Poniższe zestawienie zawiera dane dotyczące struktury własności kapitału podstawowego. Z poniższych udziałowców podmioty/ osoby: Gmina Miasto Działdowo, Gmina Działdowo, Powiat działdowski, PGKiM Sp. Z o.o., M. Stefanina, L. Kozłowska-Obrębska, D. Borkowski i A. Kraśniewska posiadają udiały uprzywilejowane (1 udział uprawnia do 2 głosów).

Struktura własności kapitału podstawowego

Akcjonariusze	Ilość udziałów	Wartość jednego udziału	Wartość kapitału
Gmina Miasto Działdowo	2 834	400	1 133 600
Gmina Działdowo	560	400	224 000
PGKiM Sp. z o.o.	95	400	38 000
Powiat Działdowski	50	400	20 000
Marek Stefanina	20	400	8 000
Lidia Kozłowska - Obrębska	15	400	6 000
Daniel Borkowski	5	400	2 000
Anna Krasniewska	3	400	1 200
	3 582		1 432 800

Informacja o kapitałach (funduszach) pozostałych zapasowym i rezerwowym

Wartość kapitałów uległa podwyższeniu na skutek podziału zysku za 2018r. W 2019r. nastąpił również wzrost w pozycji fundusze specjalne. Wzrost ten wynika z faktu uzyskiwania przychodów w postaci odsetek od lokat, prowizji i odsetek uzyskanych od beneficjentów projektu od udzielonych pożyczek w ramach otrzymanych dotacji z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w ramach realizowanego projektu „Dokapitalizowanie Funduszy Pożyczkowych i Poręczeniowych na Warmii i Mazurach” Regionalnego Programu Operacyjnego Warmia i Mazury na lata 2007-2013.

W tabeli poniżej zaprezentowano zestawienie dotyczące funduszy.

Fundusz rezerwowy i fundusz przedsiębiorczości wykazane zostały w bilansie w pozycji kapitały rezerwowe jako suma.

Rodzaj kapitału	BO	Zwiększenia	Zmniejszenia	BZ
Fundusz zapasowy	298 452,40	35 500,00		333 952,40
Fundusz rezerwowy i pozostałe fundusze	1 840 544,76	293 879,58		2 134 424,34
Fundusz przedsiębiorczości	17 326 758,60			17 326 758,60
SUMA	19 465 755,76	329 379,58		19 795 135,34

Informacja o funduszach specjalnych

Rodzaj funduszu	BO	Zwiększenia	Zmniejszenia	BZ
ZFŚS	124 178,85	63 849,14	37 714,35	150 313,64
Fundusz promocji dzieci i młodzieży	19 978,95	26 000,00	22 335,18	23 643,77
Fundusze specjalne pożyczkowe i poręczeniowe	29 378 845,97	832 877,77	764 585,80	29 447 137,94
SUMA	29 523 003,77	922 726,91	824 635,33	29 621 095,35

Zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt. 5 Ustawy o rachunkowości DAR S.A. zobowiązana jest do tworzenia rezerw zachowując zasadę ostrożności. Jednostka tworzy rezerwy na:

- świadczenia pracownicze z tytułu premii, odpraw emerytalnych i nagród jubileuszowych,
- udzielone poręczenia – rezerwa ogólna i rezerwa celowa.

Rodzaj rezerwy	BO	Zwiększenia	Zmniejszenia	BZ
Poręczenia, NWU - rezerwa ogólna	74 899,88	65 878,06		140 777,94
Poręczenia i gwarancje - rezerwa celowa	56 454,07	30 345,02	6 320,09	80 479,00
Premie - rezerwy	61 626,29	147 815,58	61 626,29	147 815,58
Nagrody jubileuszowe - rezerwy	36 219,16	51 941,64	4 180,00	83 980,80
Odprawy emerytalne - rezerwy	56 418,42	20 058,11		76 476,53
SUMA	285 617,82	316 038,41	72 126,38	529 529,85

Od wysokości powyższych rezerw jak również od wartości aktualizacji należności z tytułu udzielonych krótkoterminowych i długoterminowych pożyczek utworzone zostały aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego. Jednostka utworzyła również rezerwę na podatek odroczony w wysokości kwoty przewidzianej do zapłaty w związku z odsetkami od lokat niezapadłych (na dzień bilansowy spółka dokonała wyceny lokat terminowych poprzez wyliczenie i zaksięgowanie części odsetek przypadających na dzień 31 grudnia).

Lp.	Pozycja	PL						
		Wartość		Różnica przejściowa		Stawka podatkowa	Rezerwa	Aktywa
		księgowa	podatkowa	dodatnia	ujemna			
Aktywa								
1.	Zarachowane należne, lecz niezapłacone odsetki od lokat bank.	194 899,81	157 869,23	37 030,58	0,00	19%	7 036	0,00
2.	Nelżenosci objęte odpisami aktualizacyjnymi	68 283 152,08	68 638 776,72	0,00	355 624,64	19%		67 569
	Razem	68 478 051,89	68 796 645,95	37 030,58	355 624,64		7 036	67 569
Pasywa								
1.	Rezerwy pracownicze	308 272,91		0,00	308 272,91	19%		58 572
	Razem	308 272,91	0,00	0,00	308 272,91			58 572
	SUMA	68 786 324,80	68 796 645,95	37 030,58	663 897,55		7 036	126 141

Obliczona w powyższy sposób rezerwa na podatek odroczony oraz aktywa z tytułu podatku odroczonego wykazane zostały w bilansie po stronie aktywów i pasywów jak również wpłynęły na zmianę wyniku finansowego.

Zaciągnięte przez jednostkę kredyty i pożyczki wykazane zostały w bilansie w zależności od terminu ich zapłaty jako zobowiązania krótkoterminowe lub długoterminowe przy założeniu, że do długoterminowych zaliczamy te, których termin upływa po 2020r.

W pozycji **zobowiązania długoterminowe** na dzień 31.12.2019r. została wykazana:

- wartość pożyczek udzielonych DAR S.A. przez BGK na realizacji projektów Polska Wschód (w ramach tychże projektów spółka udziela pożyczek małym i średnim przedsiębiorcom),
- wartość pożyczek pozostająca do spłaty do BGK (kapitał) i konsorcjantów (wkład własny) w ramach realizowanych umów "Projekt inwestycyjny z premią", „Projekt inwestycyjny z premią II”, "Turystyka",
- wysokość uzyskanych środków z Agencji Rozwoju Regionalnego w Starachowicach na realizację projektu „Wsparcie w Starcie”.

Wartość zobowiązań długoterminowych na dzień bilansowy wyniosła 45 254 537,21 zł jest to wartość pożyczki z BGK-u i Starachowic, jak i wartość wkładu własnego konsorcjantów umowy "Pożyczka inwestycyjna z premią – umowa I i II" pozostająca do rozliczenia (łącznie 45 232 192,41 zł). Na inne zobowiązania długoterminowe składają się kaucje wpłacone przez kupców za wynajem pawilonów na targowisku w łącznej kwocie 22 344,80 zł.

Zestawienie zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek - struktura czasowa

Tytuł zobowiązania	Stan na koniec roku	Okres wymagalności			
		do 1 roku	powyżej 1 roku do 3	powyżej 3 lat do 5	powyżej 5 lat
Pożyczki udzielane w ramach projektów, umów	53 609 968,10	8 537 999,96	20 907 887,56	15 546 890,75	8 617 189,83
Kredyty bankowe	160 224,27	160 224,27			

Na pozycję **zobowiązania krótkoterminowe** składają się: kredyt zaciągnięty na budowę targowiska miejskiego w wysokości 160 224,27 zł – według harmonogramu kredyt zostanie spłacony w październiku 2020r., pożyczka z BGK, ARR Starachowice oraz rozrachunki z konsorcjantami: 8 537 999,96 zł., zobowiązania z tyt. dostaw i usług – 15 054,41 zł., zobowiązanie wobec Urzędu Skarbowego z tyt. podatku CIT 2019 w kwocie 14 170 zł oraz zobowiązanie z tytułu wynagrodzeń 235,56 zł.

Do zobowiązań Spółki zaliczyć należy również zobowiązania warunkowe, które nie są wykazywane w bilansie. Na dzień 31-12-2019r. wartość udzielonych i aktywnych poręczeń i gwarancji to kwota: 14 923 278,91 zł.

Rozliczenia międzyokresowe w 3 358 157,09 zł dotyczą:

- rozliczenia dotacji otrzymanej na modernizację budynku przy ulicy Jagiełły 15, budowę budynku „Ośrodek Szkoleniowo – Informacyjny Przedsiębiorczości” oraz modernizację targowiska przy ul. Hallera – łączna wartość dotacji pozostająca do rozliczenia w czasie to 2 944 095,82 zł.
- rozliczenia dotacji projektów, których dotacja nie została wydatkowana do końca 2019 roku – dotyczy to projektu: Ośrodek Wspierania Edukacji Społecznej w Olsztynie. Projekt ma na celu tworzenie podmiotów ekonomii społecznej przez osoby wykluczone lub zagrożone wykluczeniem społecznym. Projekt realizowany jest w partnerstwie z Nidzicką Fundacją Rozwoju NIDA. Łączna wartość nie rozliczonej w roku 2019r. dotacji to 409 741,27 zł.

Propozycja podziału zysku za rok 2019 w kwocie: 330 436,09 zł

- zwiększenie kapitału zapasowego – 33 100 zł
- zwiększenie kapitału rezerwowego – 262 336,09 zł
- zwiększenie funduszu stypendialnego – 35 000,00 zł

INFORMACJE I OBJAŚNIENIA DO RACHUNKU ZYSKÓW I STRAT

Przychody netto ze sprzedaży towarów i usług

Przychody są ujmowane w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że DAR S.A. uzyska korzyści ekonomiczne związane z daną transakcją oraz gdy kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób.

Przychody Agencja, w tym:	2 402 247,48
umowy "Pożyczka inwestycyjna z premią I i II", "Turystyka"	1 486 905,30
przychody z bazaru	426 793,49
przychody z tytułu poręczeń w FG (wadia, NWU)	407 196,50
przychody prowizje od pożyczek	17 550,00
pozostałe przychody	63 802,19
Przychody DCKUiE, w tym:	592 476,17
wpływy uzyskane z kursów i szkoleń	180 333,66
przychody ODN	68 558,00
przychody z kursów językowych	91 294,00
przychody ze współpracy z WSG i pozostałe	252 290,51
SUMA	2 994 723,65

Informacje o przychodach finansowych i pozostałych przychodach operacyjnych

Uzyskane w 2019r. przychody finansowe składają się głównie z uzyskanych odsetek od depozytów bankowych i od udzielonych pożyczek, powiększone o odsetki niezapadłe od lokat, których łączna wartość na dz. 31-12-2019r. wyniosła 37 030,58 zł.

Na wartość pozostałych przychodów operacyjnych składają się :

- rozliczone w 2019r. dotacje na realizację projektów OWES,
- refundacja wynagrodzenia osoby zatrudnionej w Spółce jak również środki pozyskane na doposażenie stanowiska pracy (finansowanie uzyskane z Powiatowy Urząd Pracy),
- wartość dotacji oświatowej otrzymanej przez DAR S.A. na prowadzone Publiczne Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych oraz Publiczną Szkołę Policealną dla Dorosłych,
- wartość rozliczonej dotacji zmodernizowanych/wybudowanych środków trwałych,
- wartość odzyskanych poręczeń,
- osiągnięte przychody z tytułu refundacji kosztów administrowania projektami realizowanymi w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Warmia i Mazury oraz Polski Wschodniej.

Przychody finansowe, w tym:	387 943,81
Przychody od środków własnych	7 298,81
Odzyskane koszty egzekucyjne	46 935,09
Przychody PO RPW pożyczki	11 457,33
Odsetki od lokat	194 899,81
Odsetki od pożyczek	88 563,34
Odsetki od pożyczek PB WWS II	700,00
Przychody umowa "Projekt inwestycyjny z premią I i II", "Turystyka"	38 089,43
Pozostałe przychody operacyjne, w tym:	4 435 836,91
Refundacja płac	32 652,07
Szkoły dotacja	1 326 359,59
Projekty OWES	1 922 029,07
Polska Wschodnia	174 485,68
Pozostałe przychody	32 282,92
Amortyzacja środków trwałych	103 329,76
Odzyskane poręczenia	200 990,10
Przychody z refundacji kosztów	643 707,72
SUMA	4 823 780,72

W 2009r. DAR S.A. zaczęła realizować projekt RPO WiM I dokapitalizowanie funduszy pożyczkowych i poręczeniowych zawartej z Województwem Warmińsko-Mazurskim, w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Warmia i Mazury na lata 2007-2013.

Poniżej przedstawione zostały przychody osiągnięte w ramach realizacji projektów RPO WiM I i II w 2019r.

Przychody funduszu poręczeniowego RPO WiM I, w tym:	118 197,57
odsetki od środków na rachunku bankowym	
wpływy z prowizji	1 950,00
odsetki od lokat	104 447,57
rozliczenie z tytułu kosztów niekwalifikowalnych	
odzyskane poręczenia	11 800,00
Przychody funduszu pożyczkowego RPO WiM I, w tym:	573 280,16
odsetki od środków na rachunku bankowym	0,52
wpływy z prowizji	28 805,00
odsetki od lokat	22 247,46
odsetki od udzielonych pożyczek	508 448,84
wpływy z wezwań	3 350,00
odzyskane koszty windykacji	1 682,00
odzyskane stracone pożyczki	8 746,34

Przychody funduszu poręczeniowego RPO WiM II, w tym:	15 738,02
odsetki od środków na rachunku bankowym	
wpływy z prowizji	
odsetki od lokat	15 738,02
rozliczenie z tytułu kosztów niekwalifikowalnych	
odzyskane poręczenia	
Przychody funduszu pożyczkowego RPO WiM II, w tym:	125 662,02
odsetki od środków na rachunku bankowym	0,24
wpływy z prowizji	7 040,00
odsetki od lokat	7 167,40
odsetki od udzielonych pożyczek	109 804,38
wpływy z wezwań	1 650,00

Koszty działalności operacyjnej wykazane w rachunku zysków i strat wg. rodzajów działalności wyszczególnione w pozycjach rachunku w wysokości **6 944 801,87 zł** znajdują odzwierciedlenie w kosztach z podziałem na typy działalności, z uwzględnieniem zapisów księgowych konta krótkoterminowych rozliczeń międzyokresowych (różnica między stanem końcowym, a początkowym pozycji).

Koszty operacyjne według typów działalności	6 937 414,08
Koszty mające pokrycie w przychodach ze sprzedaży, w tym:	2 585 488,60
Agencja (łącznie z kosztami pośrednimi)	1 279 789,47
Bazar	367 879,23
OSiP	21 934,36
umowa "Projekt inwestycyjny z premią I i II", "Turystyka"	412 751,29
CKU	264 229,18
Działalność edukacyjna CKU	238 905,07
Koszty mające pokrycie w pozostałych przychodach operacyjnych, w tym:	4 119 469,15
Szkoły	1 331 647,66
Fundusz pożyczkowy	697 065,26
Fundusz poręczeniowy	122 484,82
Projekty OWES	1 968 271,41
Koszty utworzonych rezerw, w tym:	232 456,33
Rezerwy pracownicze i inne NKUP	232 456,33

Koszty finansowe i pozostałe koszty operacyjne

Koszty finansowe obejmują wartość zapłaconych odsetek od kredytu bankowego oraz wartość odsetek zapłaconych do budżetu państwa wynikające z tytułu opłacenia zaległych i podatków. Do pozostałych kosztów operacyjnych zaliczone zostały:

- darowizny przekazane przez DAR S.A. na rzecz organizacji/podmiotów wspierających rozwój regionu,
- koszty utworzonych rezerw z tytułu poręczeń (rezerwy ogólne i celowe),
- koszty utworzonych rezerw z tytułu pożyczek (rezerwy ogólne i celowe),
- koszty korekt składek zapłaconych do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych,

- koszty utraconych poręczeń.

Koszty finansowe, w tym:	11 977,51
Odsetki od kredytu bankowego	11 941,48
Odsetki za zwłokę zapłacone kontrahentom	36,03
Pozostałe koszty operacyjne, w tym:	438 660,69
Koszty reprezentacji	579,96
Darowizny, składki, pozostałe	26 462,77
Rezerwy	254 391,17
Koszty - utracone poręczenia	157 226,79

Przychody lub koszty o nadzwyczajnej wartości lub które wystąpiły incydentalnie – nie dotyczy.
Odsetki oraz różnice kursowe, które powiększyły cenę nabycia towarów lub koszt wytworzenia produktów – nie dotyczy.

Poniesione w ostatnim roku i planowane na następny rok nakłady na niefinansowe aktywa trwałe (poniesione i planowane nakłady na ochronę środowiska) – nie dotyczy.

Informacje o kosztach związanych z pracami badawczymi i pracami rozwojowymi, które nie zostały zakwalifikowane zgodnie z art. 33 ust. 2 do wartości niematerialnych i prawnych – nie dotyczy.

INFORMACJE I OBJAŚNIENIA DO RACHUNKU PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

Podstawową funkcją zestawienia rachunku przepływów środków pieniężnych jest przedstawienie faktycznych wpływów (źródeł pochodzenia pieniędzy) oraz wydatków (potrzeb firmy, na jakie spożytkowano uzyskane środki pieniężne). Rachunek przepływów pieniężnych ukazuje zmiany (przyrosty i spadki) jakie zaszły w ciągu 2019r., dostarczając informacji wyrażonych w wartościach pieniężnych. dla jasności i przejrzystości danych ruchy dotyczące udzielonych i spłaconych pożyczek ujęte zostały w działalności inwestycyjnej, mimo że dotyczą działalności operacyjnej Spółki.

Rachunek przepływów pieniężnych wyróżnia trzy kategorie przepływów:

1. **Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej** – wartość na koniec 2019r. **105 751,20 zł** (zmiana w stosunku do roku ubiegłego: 184 202,86 zł) obejmują:
 - zysk netto,
 - amortyzacja,
 - odsetki i udziały w zyskach,
 - zmiana stanu rezerw,
 - zmiana stanu należności i zobowiązań,
 - zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych,
 - inne korekty, do których zaliczone zostały wartości odpisów aktualizujących należności.
2. **Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej** wartość na koniec 2019r. **-25 092 181,31 zł** (zmiana w stosunku do roku ubiegłego: -15 562 640,38 zł), na które składają się:
 - wpływy z tytułu spłaty udzielonych pożyczek w 2019r. oraz wartość otrzymanych odsetek,
 - wydatki – wartość zakupionych środków trwałych oraz wartość wypłaconych pożyczek z podziałem na długo i krótkoterminowe
3. **Przepływy finansowe z działalności finansowej** wartość na koniec 2019r. **19 336 290,60 zł** (zmiana w stosunku do roku ubiegłego: -1 920 524,63 zł), na którą składają się:
 - wpływy finansowe – uzyskane z BGK i Starachowic środki na udzielanie pożyczek,
 - wydatki – z podziału zysku za 2018r. dopłata do funduszu stypendialnego, spłata kredytów, odsetek i spłata kapitału pożyczki z BGK, ARR Starachowice.

INNE INFORMACJE

- Spółka uwzględniła w bilansie wszystkie umowy mające wpływ na sytuację majątkową, finansową i wynik finansowy jednostki,
- DAR S.A. nie zawarła transakcji na innych warunkach niż rynkowe z jednostkami powiązanymi, kontrolowanymi, współkontrolowanymi czy innymi jednostkami oraz osobami, które są członkami organu zarządzającego lub nadzorującego jednostki oraz osobami, które są małżonkami lub osobami faktycznie pozostającymi we wspólnym pożyciu, krewnymi lub powinowatymi do drugiego stopnia, przysposobionymi lub przysposabiającymi, osobami związanymi z tytułu opieki lub kurateli w stosunku do którejkolwiek z osób będących członkami organu zarządzającego lub nadzorującego jednostki

Badanie sprawozdania finansowego za 2019r. powierzono podmiotowi Biuro Biegłych Rewidentów „Eko-Bilans” Sp. z o.o. z siedzibą w Łodzi przy ulicy P.O.W. 29/3. Firma ta będzie badała sprawozdanie finansowe Spółki za rok 2019 i 2020. Wynagrodzenie brutto za badanie roku 2019 wyniesie: 8 610,00 zł.

Przeciętne zatrudnienie w DAR SA w 2019r. w przeliczeniu na pełne etaty wyniosło 40,52 osób w tym na dzień 31.12.2019 roku zatrudnionych było 35 pracowników administracyjnych, 3 pracowników obsługi technicznej (obsługa targowiska, sprzątaczkę) oraz 31 nauczycieli (na dzień 31-12-2019r. zatrudnionych było 42,50 osób w przeliczeniu na pełne etaty).

W roku 2019 wynagrodzenie Zarządu i Rady Nadzorczej przedstawiało się następująco:

Wynagrodzenie wypłacone osobom wchodzącym w skład Rady Nadzorczej i Zarządu

Wyszczególnienie	2018 rok	2019 rok
Zarząd	416 816,59	224 678,35
Rada Nadzorcza	101 024,09	98 849,26

W badanym okresie spółka nie udzieliła ze środków własnych członkom Zarządu ani członkom Rady Nadzorczej kredytów, pożyczek.

Istotne zdarzenia dotyczące roku obrotowego i lat ubiegłych ujęte w sprawozdaniu finansowym

Sprawozdanie finansowe Działdowskiej Agencji Rozwoju SA za 2019r. zostało sporządzone przy założeniu kontynuacji działalności i nie istnieją okoliczności wskazujące na zagrożenie kontynuowania działalności. Poszczególne składniki aktywów i pasywów wycenione zostały zgodnie z art. 28 ustawy o rachunkowości, przy wykorzystaniu zasad tworzących politykę rachunkowości jednostki. Dane ujawnione w sprawozdaniu przedstawione zostały kompletnie, rzetelnie i zgodnie ze stosownymi przepisami prawa oraz standardami. Po dniu bilansowym nie nastąpiły istotne zdarzenia, które wpłynęłyby na sytuację majątkową, finansową oraz wynik finansowych jednostki w badanym okresie.

Początek 2020 roku przyniósł rozprzestrzenienie się wirusa COVID-19 (koronawirusa) w wielu krajach. Sytuacja ta ma negatywny wpływ na gospodarkę światową. Znaczne osłabienie kursu waluty polskiej, fluktuacja cen towarów, spadek wartości akcji mogą mieć wpływ na sytuację jednostki w roku 2020. Kierownictwo uważa taką sytuację za zdarzenie niepowodujące korekt w sprawozdaniu finansowym za rok 2019, lecz za zdarzenie po dacie bilansu, wymagające dodatkowych ujawnień. Nie jest możliwe przedstawienie precyzyjnych danych liczbowych, dotyczących potencjalnego wpływu obecnej sytuacji na jednostkę. Ewentualny wpływ zostanie uwzględniony w księgach rachunkowych i sprawozdaniu finansowym za rok 2020.

Niniejsze sprawozdanie zawiera dane finansowe za 2019 rok oraz dane porównawcze we wszystkich istotnych aspektach za rok 2018. Spółka w sposób ciągły stosuje przyjęte zasady rachunkowości.

- Transakcje ze spółkami powiązanymi kapitałowo, a nie objęte skonsolidowanymi sprawozdaniami finansowymi – nie wystąpiły.
- W skład jednostki nie wchodzi wewnętrzne jednostki organizacyjne sporządzające samodzielnie sprawozdania finansowe.
- informacje o przychodach i kosztach z tytułu błędów popełnionych w latach ubiegłych odnoszonych w roku obrotowym na kapitał (fundusz) własny – nie dotyczy.
- Informacje, które nie znalazły odzwierciedlenia w informacji dodatkowej, a wymagane są w zał.1 do ustawy o rachunkowości nie dotyczą jednostki.